

הוכן ע"י כולל עיין הדר

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף צ"ו ע"א

אליבא דרבי¹ הבודק חבית יין להיות מפריש עליה, ואח"כ נמצאת חומץ, כיצד דנים את היין?

בג' ימים אחרונים	בימים אמצעים	בג' ימים ראשונים	
ספק	ספק	ודאי יין	לר' יוחנן ²
ודאי חומץ	ספק	ספק	לר' יהושע בן לוי ³
ודאי חומץ	ספק	ודאי יין	לדומא משום ריב"ל ⁴

הלוקח יין וטעמו⁵ ואח"כ נמצא חומץ, האם חייב המוכר באחריות?

אחר ג' ימים	תוך ג' ימים	
פטור	חייב ⁶	לרב
פטור	פטור	לשמואל ⁷

¹ ראה רשב"ם בד"ה הבודק שביאר שכל זה אליבא דרבי דס"ל דיין וחומץ הם שני מינים, אולם אליבא דרבנן בדיעבד מה שעשה עשוי.

² וטעמו, דס"ל דיין מחמיץ מתחילתו, ואם היה מקולקל קודם בדיקתו, היה מרגיש. ולכך אפי' אם נאמר שמיד כשסילק ידו מבדיקתו התחיל להחמיץ, מ"מ כיון שבשלוש ימים הראשונים אינו מחמיץ בטעמו רק בריחו, וכל שריחו חומץ וטעמו יין דינו כיון לר' יוחנן, לכך בג' ימים הראשונים הוי ודאי יין.

³ וטעמו, דס"ל שכל שריחו חומץ אם טעמו יין דינו כחומץ, וחיישינן שמא מיד כשסילק ידו ממנו התחיל להיות ריחו חומץ ופסול לשיטתו. ועוד משמיע ריב"ל רבותא, דכיון שיין מחמיץ מתחתיתו, א"כ יתכן שכבר בשעת בדיקתו היה חומץ ורק לא הרגיש – רשב"ם ד"ה מ"ט חמרא מתתאי. וע"ע בתד"ה מאי (הב').

⁴ ס"ל שמודה ריב"ל לר' יוחנן שכל שריחו חלא וטעמו חמרא הוי יין, ומ"מ בג' ימים אחרונים הוי ודאי חומץ, דמיירי שנמצא חומץ חזק יותר מדאי, שאז הדבר ידוע שכבר ששה ימים לפחות עברו מאז שהתחיל להחמיץ. ועי' ברשב"ם בד"ה אחרונים, שהביא ב' לשונות האם ר' יוחנן שאמר בג' ימים אחרונים הוי רק ספק, האם מיירי גם בסיפקתא או לא.

⁵ אולם אם לא טעמו, עי' בתוס' ד"ה כל (בריש עמ' ב'), שכתבו שאפי' לאחר ג' ימים אמרינן המוציא מחבירו עליו הראיה. ואם נתן הקונה דמים – הפסיד, ואם לא נתן עדיין – הפסיד המוכר, ועי' במהר"ם.

⁶ אולם כתב הרשב"ם בסוף ד"ה אמר רב, שאם הריק הלוקח את היין לקנקניו, אפי' החמיץ תוך ג' ימים פטור המוכר, ד"ל שהקנקן של הלוקח הוא שגרם להחמיץ היין במהרה, [ועי' טבלא הבאה].

⁷ ונחלקו רשב"ם ותוס' בעמ' ב' בטעמו, דרשב"ם בד"ה ושמואל פירש שיכול המוכר לומר לקונה מזלך הרע הוא שגרם להחמיץ היין תוך ג' ימים. ותד"ה שמואל פירשו, שטוען המוכר שע"י שנתנענע היין, זה מה שגרם לו להתקלקל.

הוכן ע"י כולל עין הדר

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף צ"ו ע"ב

הלוקח יין מחבירו למקפה וטעמו ואח"כ החמיץ מה דין המוכר באופנים הבאים?
[מסקנת תד"ה כל – לפי הב"ח באות ג']

לאחר ג' ימים	תוך ג' ימים	
פטור	חייב	בקנקן דלוקח
חייב	חייב	בקנקן דמוכר

מה מברכים על דבש או שכר מתמרים? [תד"ה אחד].

על שכר תמרים	על דבש תמרים	
שהכל	שהכל ⁸	לתוס'
שהכל	בורא פרי העץ	לבה"ג

הנותן מים בתוך שמרים באופנים הבאים, מה מברך?

נתן ג' והוציא ג'	נתן ג' והוציא ג' וחצי	נתן ג' והוציא ד'	
שהכל	שהכל	בורא פרי הגפן	לרבנן
שהכל	בורא פרי הגפן	בורא פרי הגפן	לאחרים

הנותן ג' מדות מים בתוך שמרים והוציא ג', מה דינו לענין ברכה ומה לענין מעשר? [רשב"ם].

לענין מעשר	לענין ברכה	
חייב ¹⁰	לרשב"ם: שהכל ל"מ בתוס': בורא פרי הגפן ⁹	לר' יהודה
פטור	שהכל	לרבנן

⁸ וכתבו התוס' דהטעם הוא דלא נשתנה לעילויא כשנעשה דבש.

⁹ הנה תד"ה וביותר בסופו, הביאו י"מ דאיה"נ רבנן ואחרים דס"ל שמברך שהכל בנתן שלוש והוציא שלוש הם קאי רק אליבא דרבנן דר' יהודה, אבל לר' יהודה מברך בפה"ג.

¹⁰ פי' רשב"ם בד"ה רמא תלתא, שהוא רק משום חומרא דמעשר, אבל לענין ברכת בפה"ג אין לו חשיבות.